

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત.

બેચલર ઓફ આર્ટ્સ

સેમેસ્ટર-૧

વિષય: અર્થશાસ્ત્ર

MDS પેપર-૨ : ભારતીય અર્થતંત્રનો પરિચય

અભ્યાસક્રમ

(વર્ષ:૨૦૨૩-૨૪થી NEP-2020 પ્રમાણે અમલમાં)

કેડીટ-૪

Objective of the course:

- અર્થતંત્રનો અર્થ અને પ્રકારો, ભારતીય અર્થતંત્રનું માળખું અને વિકાસની સમજૂતી મળી શકશે.
- ભારતીય અર્થતંત્રના ખેતીક્ષેત્ર, ઔદ્યોગિકક્ષેત્ર અને સેવાક્ષેત્રનું માળખું, મહત્વ અને મર્યાદાઓનો અભ્યાસ.

Outcomes of the course:

- અર્થતંત્રના અર્થ અને પ્રકારોને સમજી શકાશે.
- ભારતીય અર્થતંત્રના માળખાને સમજી શકાશે.
- ભારતીય અર્થતંત્રમાં ખેતીક્ષેત્ર, ઔદ્યોગિક ક્ષેત્ર અને સેવાક્ષેત્રને સમજી શકાશે.

ભારાંક

એકમ-૧: ભારતીય અર્થતંત્રનો પરિચય

૨૫%

- ભારતમાં આર્થિક આયોજનનો અર્થ અને ઉદ્દેશો (હેતુઓ)
- પંચવર્ષીય યોજનાઓ દરમિયાન ભારતનો આર્થિક વિકાસનો દર (માત્ર આંકડાકીય માહિતી ટૂંકમાં),
- ભારતમાં આર્થિક આયોજનની સિદ્ધિઓ અને નિષ્ફળતાઓ,
- વિકાસશીલ અર્થતંત્ર તરીકે ભારતીય અર્થતંત્રની લાક્ષણિકતાઓ.
- નીતિ આયોગ: નીતિ આયોગની રચના, માળખું, ઉદ્દેશો અને લાક્ષણિકતાઓ (વિશિષ્ટતાઓ)

એકમ-૨: ભારતના ખેતીક્ષેત્રનો પરિચય

૨૫%

- ભારતીય અર્થતંત્રમાં ખેતીક્ષેત્રનું મહત્વ
- આયોજનકાળ દરમિયાન ખેતીક્ષેત્રનો વિકાસ
- ભારતમાં ખેતીક્ષેત્રની સમસ્યાઓ અને તેને દૂર કરવા માટેના ઉપાયો
- ભારતમાં ખેતીક્ષેત્રને પ્રોત્સાહન આપવા માટેના કાર્યક્રમો: કિસાન સમૃદ્ધિ યોજના, કિસાન ક્રેડિટ કાર્ડ, સોઈલ હેલ્થ કાર્ડ

એકમ-૩: ભારતના ઔદ્યોગિકક્ષેત્રનો પરિચય

૨૫%

- ભારતમાં ઔદ્યોગિકક્ષેત્રનું માળખું
- આયોજનકાળ દરમિયાન ભારતમાં ઔદ્યોગિક વિકાસ
- ભારતના આર્થિક વિકાસમાં ઔદ્યોગિકક્ષેત્રનું મહત્વ
- ભારતમાં જાહેરક્ષેત્રના એકમો: અર્થ, મહત્વ અને મર્યાદાઓ
- ભારતમાં MSMEs: અર્થ, મહત્વ અને તેની સમસ્યાઓ.

એકમ-૪: ભારતના સેવાક્ષેત્રનો પરિચય

૨૫%

- ભારતમાં સેવાક્ષેત્રનો અર્થ અને માળખું
- ભારતીય અર્થતંત્રમાં સેવાક્ષેત્રનું મહત્વ
- આયોજનકાળ દરમિયાન ભારતમાં સેવાક્ષેત્રનો વિકાસ
- ભારતમાં સેવાક્ષેત્રના ઝડપી વિકાસ માટેના કારણો
- ભારતમાં શિક્ષણક્ષેત્ર અને સ્વાસ્થ્યક્ષેત્રનો વિકાસ

(Signature)

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT
BACHELOR OF ARTS
SEMESTER-1
SUBJECT: ECONOMICS
MDS PAPER-2: INTRODUCTION OF INDIAN ECONOMY
SYLLABUS
(Effective from Year: 2023-24 as per NEP-2020)
Credit: 4

Objective of the course:

- To achieve knowledge about the definition and types of economy, structure and development of Indian economy.
- To study the structure, Importance and problems of Agriculture sector, Industrial sector and Service sector of India.

Outcomes of the course:

At the end of this course students will be able to:

- Understand the meaning and types of economy.
- Understand the structure of Indian economy.
- Understand the agricultural sector, industrial sector and service sector in the Indian economy.

	Weightage
Unit-1: Introduction to Indian Economy	25 %
<ul style="list-style-type: none"> - Meaning and Objectives of Indian Economic Planning, - India's growth rate during Five Year Plans (only statistical information in brief), - Achievements and failures of Economic Planning in India, - Characteristics of Indian economy as a developing economy. - NITI Aayog: Establishment, Structure, Objectives and Characteristics (Features) of NITI Aayog,	
Unit-2: Introduction to Agriculture Sector of India	25 %
<ul style="list-style-type: none"> - Importance of agriculture sector in Indian economy - Growth of agriculture sector during the planning period - Problems of agriculture sector in India and solutions to overcome them - Programs to promote agriculture sector in India: Kisan Samrudhi Yojana, Kisan Credit Card, Soil Health Card	
Unit-3: Introduction to Industrial Sector of India	25 %
<ul style="list-style-type: none"> - Structure of the industrial sector in India - Industrial growth in India during planning period - Importance of industrial sector in economic development of India - Public Sector Units in India: Meaning, Importance and Limitations - MSMEs in India: Meaning, Importance and its problems	
Unit-4: Introduction to Service Sector of India	25 %
<ul style="list-style-type: none"> - Meaning and Structure of Service Sector in India - Importance of service sector in Indian economy - Development of service sector in India during the planning period - Development of Education Sector and Health Sector in India - Reasons for rapid growth of service sector in India	

Reference Books:

- (1) Puri, V.K., Misra, S.K. and Garg B. (2022). Indian Economy, 40th Edition, Himalaya Publishing House, Mumbai.
- (2) Datt, R. and K.P.M. Sundaram (2016). Indian Economy, S. Chand & Company Ltd., New Delhi
- (3) Government of India, Economic Survey (Annual). Economic Division, Ministry of Finance, New Delhi.
- (4) પટેલ, અજય અને અન્ય (૨૦૨૦-૨૧). ભારતીય અર્થતંત્ર, ચોથી આવૃત્તિ, યુવા ઉપનિષદ પબ્લિકેશન, સુરત.

Duce